Fragmentarium

13

o Rigo.ſ.ſpes prolis: l' ē ultatio fornicatiōis que eſt nuptiarum cā: ut ē.q.…ſis ita.

…ʒ magnitudo…mouet ita excend' p nimi' ardoꝛ libidin…

… Honeſta. nihil.n.ē adeo licitū: vñ nō poſſit pnicies irrogari. .xxxij.q.v. de occidēdis in fi. ttē uſus rei nō ꝯdēnat: ſed libido: ut .xli.di. qſqs: ꝛ ſic … ꝙ q̄n̄qꝫ peccatur in re honeſta. ut .xxiiij.di. ꝙ q.

b Fines.i. ſecularīū ꝺſideriox: l' etas ultīa ꝺ qua hēs. xxxv. … …

c … Bicunt mos.ſ. diuinus ꝛ a deo inſpiratus … ꝛ ponitur hic quando pro quia.

d Crimen.ar. ꝙ conſuetudo a crimīe excuſat aliqñ. ar. ē di. iiij. deniqꝫ … ex de temp. oꝛ. ſane. ar. ꝯ extra de ſimo. non ſatis.i.q.iij.c. ultimo.

Rigo quidē amōis hōeſta erat: ſʒ magnitudo ꝺfōmis. nihil āt itereſt ex qua honeſta cā q̇s inſaniat. Unꝺ ꝛ ſextus pythagoricus ait in ſentētijs: Adulter ē īquit ī ſuā uxorē ādētioꝛ amatō. ī aliena q̇ppe uxoꝛ ōis amatoꝛ t̄pis ē ī ſua nimi'. ſapiēs iudicio ꝺbet amare ꝯiugē ñ affectu. non r̄gnet ī eo uoluptatis īpet': nec preceps ferat̄ ad coitū. nihil ē fedius q̄ʒ uxorē amare q̄ſi adulterā. certe q̇ dicūt ſe cā reip. ꝛ gñis hūani uxoꝛib' ꝯiūgi ꝛ filios ꝓcreaꝛ: īmitent̄ ſaltē pecudes: ꝛ poſtq̄ʒ uent̄ uxoris itumuerit: nō pdāt filios: nec amatores ſe uxoꝛib' p̄beant: ſed maritos. Idem.

Virginalis caſtitas ñ p̄fert coniugio abrahe.

Uis ignoret ſb altera diſpēſatōe dei: ōes retro ſanctos fuiſſe eiuſꝺ meriti cui' nūc ſt̄ chriſtiani: q̄ſo āt abrahā placuit ī ꝯiugio: ſicut nūc uirgīes placēt in caſtitate: Seruiuit ille legi ꝛ t̄pi ſuo: ſuiam' ꝛ nos legi ꝛ t̄poꝛi nr̄o: in quos fines ſecloꝝ ꝺuenerunt. Item aug…tinus.

Patriarche nō concupiſcētia explēde libidinis: ſʒ cā numeroſe ꝓlis plures hēbāt uxores.

Bijciunt̄ iacob quattuoꝛ uxores. qꝺ qñ mos erat crīm nō erat: ſicut p̄tiarche ꝯiugib' excipiētib' ſemē ſuū miſcebāt: nō ꝯcupiſcentia p̄ficiēde uoluptatis: ſʒ ꝓuidētia ꝓpagande ſucceſſionis. ſic apl̄i auditoꝛibus admirātib' doctrinā ſuā ꝯdelectabant̄: non auiditate ꝯſequēde laudis: ſʒ caritate ſeminanꝺ ueritatis. Itē auguſtin' ꝺ bono ꝯiugali.

Sāctī' ē abſqꝫ liberis defungi: q̄ʒ ex illicito ꝯcubitu ſtirpē querere.

Icut ſatius ē fame moꝛi q̄ʒ ī dolaticis ueſci: ita ſatius eſt defungi ſine liberis: q̄ʒ ex illicito ꝯcubitu ſtirpē querē. undecunqꝫ āt naſcant̄ hoīes: ſi parētuꝫ uitia nō ſectēt̄ ꝛ deū r̄cte colāt: honeſti ꝛ ſalui erūt. ſemē.n. hoīs ex q̄licūqꝫ hoīe ſit dei creatura ē: ꝛ eo male utentib' male erit nō ipꝫ aliqñ malū erit. Itē ſermo āmbroſij ꝺ ſācto ioāne: q̇ ſic icipit: Diximus ī ſuperioꝛi dominica.

Ex ancilla filij nō ſūt querēdi.

Icat aliq̇s uxorē nō hēo: et ideo ācillā mihi aſſociaui. audi q̇d dicat ſcriptura ad abrahā: eijce ancillā ꝛ filiū ei'. nō n.n. erit hēs fili' ancille cū filio libē. ſi igitur ācille fili' hēs non eſt: ergo neqꝫ fili' ē. cur ergo q̄rit̄ tl̄e ꝯiugium: de quo ſuſcept' fili' nec ſucceſſionis poſſit ēē hēs nec ſanguis: nec hīc pōt hēditatis ꝯſoꝛtiū: qui nō hēt originis p̄uilegiū. cur inq̄ʒ q̄ritur tale ꝯtuberniū: ꝺ quo nati filij nō ſt̄ teſtes mr̄imonij: ſʒ adulterij: cur āt huiuſmōi ſuſcipiunt̄ adulterini: q̇ p̄ā ſunt pudoꝛi nō honoꝛi: dicit ſcript̄a: adulterorū filij abomīatio ē deo ꝛ cet̄a. mulier igitur tua ſi talibus moꝛib' p̄dita ē: ut mēat̄ ꝯſoꝛtiū: mereatur ꝛ nomē uxōis. p̄ā ꝯcubine tūc libertatē ꝛ nomē uxoris: ne adult̄ſis poti' uer' q̄ʒ mār̄it'. Item auguſtin' ad claudiū ꝯtra iulianuꝫ libro. v.

Adult̄ia ñ ſūt facienda ēt uolūtate generandi filios.

Ic nō ſunt faciēda adulteria ēt uolūtate filios generandi quēadmōm nec furta faciēda ēt uolūtate paſcēdi pauperes ſāctos. quod tamen faciēdum ē non perpetrādo furta ſed bñ utendo mammona iniquitatis. Ecce ꝙ

e Nō auiditate. ſi eīꝫ auiditate conſequēde laudis: tūc peccarent. .xxij.q.ij. primum.

f Icut fame. ſʒ nōne propt̄ neceſſitatem famis licituꝫ ē comedere idolaticuꝫ: cuꝫ neceſſitas non hꝫ legem: ut.ī. de ꝯ.di.i. ſicut ꝛ propter neceſſitatē famis licitū ē auferre aliena: ut de cō. di.v. diſcipulos: ꝛ ēt furari: ut ex̄ de furt. ſi quis ꝛ homicidiuꝫ cōmittere: ut ex̄ de homicī.c.ij. ꝛ carnes comedere in quadrageſia ar. ꝺ con.di.v. carnē: ex̄ de obſ. ie. cōſiliuꝫ: Rñ. ſic: dūmodo nō fiat ad uenerationem idoli: nulla neceſſitas tamen excuſat a fornicatione: ut.ff. de ritu nup. palam. §. non eſt ignoſcendum.

g Undecūqꝫ.q.d. et ſi querātur ex illicito coitu.

h Et ſalui. ar. contra extra de filijs preſby. per totum.

i Icat quis. ſucceſſionis. niſi ī uncia C. de natura. liber. auꝫ. licet.

k Nec ſanguinis. id eſt honoris. filius eīꝫ ſequitur priuilegium patris in tribus: quo ad honores ꝛ dignitates ꝛ quo ad curialeꝫ conditionem: ut. C. de decuri. eos ꝛ.l. exemploꝛ ꝛ.l. nullus: ꝛ quo ad originem: ut.ff. ad municipa.l.i. matrem ſequitur quo ad conditionem: ut. C. de re uen. partum.

l Et nomen. ar. ad p̄ preſūptionē matrimonij clāꝺſtini ex appl'one uxoris: ꝙ eo ipſo ꝙ nominatur uxoꝛ eſt habenda pro uxore: ꝛ ex̄ de preſump. illud. C. de nup. ſi uicinus. ar. ꝯ. C. de lib. cā. l. penul. ar. ē. xciij. di. dñs. xxiij.q.i. paratus. ī. de con. di. iiij. ſi eos. ff. de ꝓba. l. ult. §. ult. ē.i.q.i. ſiquis a ſimo. xxvij.q.ij. inuēta. ꝛ quod dicit: ꝛ nomen: dic ꝛ pro.i. nā eo ipſo ꝙ qs pmittit ancillā ſuā ꝯbere mr̄imoniū rapitur in libertateꝫ. C. de latina lib. auꝫ. ad hec. ſʒ ꝛ concubina rapit̄ ī libertatē moꝛte dñi: ꝛ illi ꝛ ꝛ filij eius ſi dñs nihil de eis diſpoſuit. C. cōmunia de māu. l. pe.

m Ic. adult̄ia. ē.e.q.ij. §. ſicut ergo.

n Paupes. ē. xiiij.q.v. foꝛte: ē. xxx.q.i. noſſe: ē. xxij.q.ij. bis auctoꝛitatibus: ē.i.q.i. nō eſt putanda.

o Māmōa.i. pecūie quā p̄ īiq̄tatē.i. p ſolicitudineꝫ acq̄ſiuit. xxiiij.q.v. .§. ſed hoc multipliciter.

p Iniquitatis.i. īequalitatis. equū.n. eſt tibi neceſſaria re. iner̄: ꝛ ſupflua

… Adulter. ē e.q.ij. quicq̇d ꝯ.ſo. hic adulter talis dr̄ ñ reatu criminis illi' capitalis: ſed ſimilitudine adulterine libidinis. ſicut … adult̄ in … adulter … … ſet: … ī ꝓ … riam. ꝛ ꝙ nō … peccꝫ mōtalit̄: … atet in fi. naꝫ … ī diſſuadet̄ … quod eutā … nō tenet̄: … mō.ſ.e. … adult̄ij. … o propt̄ … ſimilitudinem … adult̄. nec … hoc miruꝫ. … aꝫ ſimilitudī … facti aliq̇d … dr̄ … i … q.iij. … d … ſſimus … ij. frat … ui … s.

… Amatoꝛ. … ēns amatoꝛ dicituꝛ qui … ñ uxorem di … at apud … ſponat: ꝙ … ſa eſſet foꝛ … ꝺ alteri': … nus car … teꝛ ſe cū ea … ſceret.

… Iudicio. … am iudicio ꝛ … affectione cō … ſceri … debet.

… Affectu. ex … plēde libidis.

… Pecudes. pecudes.n. poſt cōceptum coeunt: ut.ī.e.q. vij. non ſolum: nec mulier faciat copiam ſui coꝛpoꝛis a conceptiōe uſqꝫ ad purgationem: ut ē di.v. ad eī': ꝛ. xxxij.q.iiij. ſi cauſa.

… Perdant. perit.n. partus ex frequēti cōcuſſione.

q Uis ignoret. hoc.c. hēs ꝺ ꝟbo ad ꝟbū de pe. di.ij. ſi.n. ꝟſ. memento: ꝛ ꝟ. paulus.

… Sub altera.i. ſub coniugali q̄ eſt altera a caſtitate: alia littera hēt … nam profunda ſunt iudicia eius.

… Legi naturali. uel cōſuetudinarie: l'.i. diſpoſitioni diuine.

… Noſtro. ar. ꝙ ſi primo currebat foꝛtioꝛ moneta ꝛ modo currit … mandato principis: liberoꝛ ſoluēdo uilioꝛem. ar. ff. de ꝯ … p. imp…toꝛes. ar. ꝯ ex̄ de cenſi. olim. in fi. ff. ſi cer. pe. cuꝫ … quanto.

License: cc-by – Sansepolcro, Archivio Storico Diocesano, Archivio Vescovile, Pergamene, busta 3, n.13, Recto – Gratianus, Decretum (cum apparatu Bartholomaei Brixiensis) (https://fragmentarium.ms/view/page/F-0cxm/9058/70483)